

HE 146/2021 Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi 2022

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 17.11.2021

Sisäministeri Maria Ohisalo

PL 26 yleisesti

Vuoden 2022 varsinaisessa talousarvioesityksessä sisäministeriön pääluokkaan ehdotetaan yhteensä noin 1,566 miljardia euroa. Poliisitoimen osuus tästä on 856 milj. euroa, Rajavartiolaitoksen noin 280 milj. euroa, pelastustoimen ja Häätakeskuslaitoksen 87 milj. euroa ja maahanmuuton 160 milj. euroa.

Vuoden 2022 talousarvioesityksen mukaisesti sisäministeriön hallinnonalan määrärahataso laskee 10 milj. euroa vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon verrattuna, mutta TAE 2022 täydentävään sisältyvät määrärahalisäykset muuttavat vielä pääluokan kokonaistilannetta.

Poliisin rahoitusta on lisätty tällä hallituskaudella ja myös ensi vuoden talousarvioon hallitus esittää poliisille lisäyksiä

- Poliisitoimen toimintamenoihin esitetään lähes 808 milj. euroa.
- Kehyspääatoksen mukaisena lisäyksenä esitetään 2,5 milj. euron lisäystä poliisien HTV-määrän nostoon 7 500 HTV:n tasolle hallitusohjelman mukaisesti. Lisäyksen myötä poliisille on talousarviossa 10 milj. euroa käytettäväksi tämän keskeisen tavoitteen saavuttamiseen. Vuonna 2023 tämä määräraha nousee kehyksen mukaisesti 18 milj. euroon.
- Budjettiriihessä hallitus päätti vielä lisätä rahoitusta poliisille HTV-määrän ylläpitoon ja ihmiskauppayksikön jatkoon yhteensä 10,6 miljoonaa. Poliisille lisättiin myös 1,2 milj. euroa ja 15 henkilötyövuotta kriittisiin toimialoihin kohdistuvien rikosten torjumiseksi sekä 1,05 milj. euroa rikoslain 25 luvun 9 §:n muutoksesta (laiton uhkaus) aiheutuviin menoihin. Yhdessä HE LTAE IV 2021 30 milj. euron lisäyksen kanssa poliisin taloudellista tilannetta on saatu parannettua ja poliisin henkilöstöä koskevalta sopeuttamistarpeelta on tässä vaiheessa vältytty.
- Harmaan talouden torjuntaohjelman toimeenpanoa jatketaan. Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseen esitetään noin 1,3 milj. euroa, mikä on osa EU-elpymisvälineen rahoitusta.
- Suojelupoliisille esitetään 40,8 milj. euroa, joka on 3,7 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa myönnetty rahoitus aiheutuen määräaikaisen tietojärjestelmärahoituksen poistumisesta.

Rajaturvallisuuden määrärahoja lisätään maltillisesti

- Rajavartiolaitoksen toimintamomentille esitetään 280 milj. euroa ja Ilma- ja vartioalusten hankinta -momentille 5 milj. euroa.

- HE LTAE IV 2021 sisältävä 65 milj. euron lisäys ja valtuus hankintasopimusten allekirjoittamiseen mahdollistavat kahden uuden ulkovartiolaivan hankinnan.
- Rajavartiolaitokselle esitetään talousarviossa hallitusohjelman mukaista 1 milj. euron lisäystä rajaturvallisuuden suorituskyvyn ja rajavartijamäärän turvaamiseen, jolloin määräraha nousee ensi vuoden talousarviossa yhteensä 3,3 milj. euroon hallitusohjelman mukaisesti.

Lisäyksiä hätäkeskustietojärjestelmään ja hätäkeskuspäivystäjien määrän turvaamiseen

- Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta -lukuun esitetään yhteensä noin 87,5 milj. euroa. Tästä pelastustoimen toimintamenoihin esitetään noin 21 milj. euroa ja Hätäkeskuslaitokselle noin 65 milj. euroa. Erityismenoihin esitetään noin 2 milj. euroa.
- Hätäkeskuspäivystäjäresurssien turvaamiseen on vuoden 2022 talousarviossa varattu yhteensä 2 milj. euroa, mikä on 0,5 milj. euroa enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Hätäkeskustietojärjestelmän ylläpitoon ja kehittämiseen esitetään 4,2 milj. euron lisäystä, jolloin vuoden 2022 rahoitus nousee yhteensä 4,7 milj. euroon.
- Talousarviesitykseen sisältyy lisäksi 0,4 milj. euroa hyvinvointialueiden pelastustoimien ohjauksen lisäresurssitarpeisiin.

Hallitus panostaa työperäisen maahanmuuton lisäämiseen

- Maahanmuutto -lukuun esitetään yhteensä reilut 160 milj. euroa. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenoihin esitetään 65 milj. euroa. Viraston rahoitus laskee 1,7 milj. euroa vuoden 2021 talousarvion tasosta aiheutuen kertaluonteisten lisäysten poistumisesta.
- Samaan aikaan hallitus on tehnyt uusia kehittämispanostuksia, joilla jatketaan toimia työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupahakemusten ruuhkan purkamiseksi, automaation lisäämiseksi sekä ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) kehittämiseksi.
- Hallitus lisäsi budjettiriihessä 2 milj. euroa toiminnan turvaamiseen ja työperäisen maahanmuuton edistämiseen, sekä 1 milj. euroa pikakaistan toimeenpanoon erityisasiantuntijan ja kasvuyrittäjän sekä työntekijän oleskeluluvan käsittelyn nopeuttamiseksi.
- EU-elpymisvälineen kautta saatavalla 7,8 milj. euroa toteutetaan investointikokonaisuutta maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osajien maahanmuuton tueksi. Nämä kaikki lisäpanostukset ovat tärkeitä askeleita työperäisen maahanmuuton lisäämiseksi, jotta kasvavaa työvoimapulaa saadaan torjuttua.

Etukäteen ministerille toimitetut kysymykset

1) Ministerin näkemys SM:n budjettiohjauksen toimivuudesta.

Sisäministeriön budjettiohjaus on toimivaa. Sisäministeriössä kehitetään lähivuosina edelleen tulostavoitteiden asettamisen ja kehyksen ylittävien määrärahaehdotusten kytkemistä aiempaa tiiviimmin toisiinsa. SM:n ja VM:n budjettiosaston välinen yhteistyö on tiivistynyt ja parantunut merkittävästi viimeisen vuoden aikana.

2) Miten selvitys poliisitoimen määrärahojen käytöstä etenee?

Selvityshanke asetettiin 1.11. (asettispäätös VN/26073/2021 VN/26073/2021-SM-1) Selvityshenkilöt (Oulasvirta, Uusitalo, Kietäväinen) ovat aloittaneet työnsä. Loppuraportti luovutetaan sisäministeriölle ja valtiovarainministeriölle 31.1.2022 mennessä.

3) Miten poliisitoimen johtamisjärjestelmä toimii, jos poliittinen ohjaus osoittaa lisämäärärahoja esim. poliisien määrän lisäämiseen, pysyykö perusrahoitus edelleen samana vai kohdennetaanko tarpeen vaatiessa palkkaukseen alun perin kohdistettuja määrärahoja poliisin muihin tarpeisiin?

Poliisin rahoituksen osalta haasteellista on ollut saada kustannustason noususta aiheutuvia pysyväluonteisia määrärahalisäyksiä poliisin kehykseen. Poliisin rahoitusta on viime vuosina lisätty, mutta myös poliisitoiminnan kustannukset ovat kasvaneet. Selvityshankkeella vastataan poliisin taloustilanteesta aiheutuvaan tietotarpeeseen myönnetyn rahoituksen käytöstä ja kartoitetaan kehittämismahdollisuuksia. Poliisi-HTV:n turvaaminen on keskeinen prioriteetti, jotta poliisi kykenee ylläpitämään operatiivista toimintaansa tarkoituksenmukaisella tasolla ja vastaamaan niihin vaatimuksiin, joita toimintaympäristön ja yhteiskunnan muutokset aiheuttavat. Viraston johto vastaa viime kädessä määrärahojen sisäisestä kohdennuksesta ja siitä, että rahoitus käytetään eduskunnan tahdon mukaisesti.

4) Pitäisikö poliisitoimen toimintamenomomentin määrärahoja kohdentaa tarkemmin palkkaukseen, ICT-menoihin ja vuokriin, jotta poliittinen tahtotila voitaisiin nykyistä paremmin toteuttaa?

Sisäministeriössä tarkastellaan laajasti eri kehittämisvaihtoehtoja poliisin perustoiminnan ja sen rahoituksen turvaamiseksi. Talousarvioesityksen poliisin toimintamenomomenttia koskevassa selvitysosassa on kuvattu momentin määrärahan kohdentuminen eri menolajeille (henkilöstömenot, toimitilamenot, ICT-menot, muut menot). Määrärahalisäyksiä on esitetty ja myönnetty HTV-, ICT- ja toimitilamenoihin, mutta haasteena on julkisen talouden vähäinen liikkumavara. Lisäyksiä joudutaan kohdistamaan kulloinkin välttämättöimpiin ja aikakriittisimpiin tarpeisiin. Poliisia koskevat määrärahatarpeet ovat usein suuria, mikä vaikeuttaa kaikkien esitysten samanaikaista edistämistä. Poliisin rahoitusvaje on syntynyt pidemmän ajan kuluessa, eikä tilannetta voida saada kerralla kaikilta osin kuntoon.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilöstömenot	69	68	71
Toimitilamenot	9	9	10
ICT-menot	10	10	10
Muut menot	12	13	9
Yhteensä	100	100	100

5) Pelastustoimen henkilöstön lisääminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Koulutusmäärien riittävyys.

Sisäministeriö on vuoden 2021 aikana yhteistyössä Pelastusopiston kanssa selvittänyt pelastajamäärien nykytilaa ja lisätarpeita kuluvalle vuosikymmenellä. Pelastuslaitosten ja aluehallintovirastojen tietojen ja arvioiden mukaan pelastustoimen toimintavalmiuden parantaminen ja varallaoloon liittyvät muutokset aiheuttaisivat vuosien 2020-2030 aikana noin 1 000 pelastajan lisätarpeen pelastustoimen henkilöstöön.

Nykyisten koulutettavamäärien kautta ei pelastajamäärän lisätarpeeseen pystytä vastaamaan. Koulutusmäärä kattaa kuitenkin pelastuslaitosten sisäisestä eläkepoistumasta aiheutuvat resurssitarpeet kyseisenä aikana. Pelastuslaitosten toimintavalmiuden parantamisen ja varallaoloon liittyvien muutosten aiheuttamiin tarpeisiin vastaamiseksi on laadittu suunnitelma tarvittavan pelastajamäärän edellyttämästä aloituspaikkamäärien lisäämisestä vuosille 2022-2030. Aloituspaikat käytännössä kaksinkertaisivat nykyisen pelastajakoulutuksen määrällisen tason.

Sisäministeriö on esittänyt pelastajakoulutettavamäärän lisäämisen suunnittelusta aiheutuviin menoihin ja pelastajatuotannon vahvistamisesta ja kaksikielisestä alueellisesta pelastajakurssista aiheutuviin menoihin täydentävässä talousarviossa 2,11 milj. euron lisämäärärahaa vuodelle 2022. Siitä 0,16 milj. euroa on esitetty pelastajakoulutettavamäärän lisäämisen suunnittelusta aiheutuviin menoihin ja 1,95 milj. euroa pelastajakoulutettavamäärien lisäämisestä ja ruotsinkielisestä alueellisesta pelastajakurssista aiheutuviin menoihin.

6) Hätäkeskuspäivystäjien määrän lisääminen. Koulutusmäärien riittävyys sekä valmistuneiden päivystäjien palkkamenojen kattaminen.

Sisäministeriön asettama Häätäkeskuslaitoksen henkilötyövuosien (htv) tavoitetaso on 630 henkilötyövuotta. Nykyinen kehys ei mahdollista tavoitetason mukaista htv-määrää. Henkilöstömäärän nostamiseen tarvittava rahoitusta on esitetty aiemmilla JTS-kierroksilla ja siihen tullaan palaamaan seuraavan JTS-kierroksen yhteydessä.

Operatiivisen henkilöstön määrää on esitetty nostettavaksi 445 henkilötyövuodesta 495 henkilötyövuoteen, joka tarkoittaa 50 htv:n lisäystä edellisiin vuosiin. Häätäkeskuslaitoksen ydintoiminnan henkilöstömäärä ei ole ollut riittävä, joka näkyy sairauspoissaoloina ja työterveydenhuollon menoina. Resurssien vähäisyys varsinkin kriisitilanteissa aiheuttaa riskin kansalaisten avun saantiin.

Pelastusopisto on nostonut häätäkeskuspäivystäjien oppilasmääriä, minkä tarkoitus on helpottaa operatiivisen henkilöstön vajaan häätäkeskuksissa. Häätäkeskuslaitos ei pysty nykyisellä määräraha-kehityksellä työllistämään pelastusopistosta kaikkia valmistuneita häätäkeskuspäivystäjiä.

7) Pelastustoimessa oleva rahoitusvaje ja arvio sen kattamisesta.

Pelastustoimen nykyisessä alueellisessa, kuntapohjaisessa, järjestelmässä on arvioitu olevan rahoitusvajetta yhteensä 81 milj. euroa vuoteen 2030 mennessä. Arvio sisältää henkilöstökulut, kiinteistöjen vuokratulua, palveluiden ostot, muut kulut ja poistot. Rahoitusvaje johtuu palvelutasopuutteista (58 milj. euroa), varallaolon muutostarpeista (13 milj. euroa) ja Öljysuojarahaston lakkauttamisesta (10 milj. euroa / vuosi). Kevääseen 2021 tultaessa kunnat ovat kuitenkin lisänneet panostuksia pelastustoimeen noin 16 milj. eurolla, millä on saatu kurottua vajetta umpeen.

Pelastustoimen toimintavalmiuden saattaminen pelastuslaissa säädetyille tasolle edellyttäisi arvioiden mukaan pelastuslaitoksille lisää selonteossa todetun 750 sijaan noin 1 000 päätoimista henkilöä nykyisten 6200 lisäksi ja noin 450 sopimuspalokuntalaista nykyisten 15 350 lisäksi. Valtaosa päätoimisten lisätarpeesta perustuu toimintavalmiuden parantamiseen.

Pelastustoimen tunnistettu rahoitusvaje tulisi täyttää ennen hyvinvointialueiden perustamista 1.1.2023 pelastustoimen rahoitusvastuussa olevien kuntien toimesta. Mahdollinen loppuosa pyritään kattamaan hyvinvointialueiden siirtymäkauden aikana vuoteen 2030 mennessä.

Pelastustoimessa on myös muita huomattavia voimavara- ja kehittämispaineita, kuten valtakunnallisen johtamisen ja suorituskyvyn vahvistaminen. Pelastustoimen varautumisen, väestönsuojelun ja aluehallinnon yhteisen varautumisen puutteellisten kansallisen tason voimavarojen vuoksi toimialan varautumista ei tällä hetkellä kyetä sisäministeriössä johtamaan, ohjaamaan ja tarvittavia varautumistoimenpiteitä toimeenpanemaan riittävän tehokkaasti. Lisäksi materiaalisessa varautumisessa on aiemmissa selvityksissä ja sisäisen turvallisuuden selonteossa havaittu puutteita.

Pelastustoimen toimintaympäristöä ja tarpeita vastaava valtakunnallinen kehittäminen ja tarvittava suorituskky edellyttävät henkilöstöresurssien vahvistamista sisäministeriössä, joka vastaa pelastustoimen, hätäkeskustoiminnan, varautumisen ja väestönsuojelun sekä aluehallinnon yhteisen varautumisen asioiden osalta ministeriötason tehtävistä (lainvalmistelu, ohjaus, EU- ja kansainväliset asiat) ja lisäksi valtion keskushallinnon pelastusviranomaisen tehtävistä.

8) Näkemys sopimuspalokuntien tilanteesta ja rahoitusvajeen kattamisesta.

Pelastustoimen rahoitusvaje kattaa myös sopimuspalokuntien rahoitustarpeet. Alueen pelastustoimi (pelastuslaitos) arvioi sopimuskumppaninsa tarpeet myös rahoituksen osalta.

9) Näkemys metsäpalojen sammutusosaamisen tuotteistamisesta ja sen vientimahdollisuuksista.

Maastopalojen sammutustoiminnan kyvykkyydestä (koulutus ja osaaminen) vastaa Pelastusopisto ja pelastuslaitokset. Metsäpalojen sammutusosaamista ei ole ajateltu tuotteena eikä etenkin kaupallisena vientituotteena. Sammutustoiminta ja sen osaaminen ovat pelastustoimintaa ja siten pelastusviranomaisten johtamaa viranomaistoimintaa.

Sammutusosaamisen sijaan, maastopalojen sammutustoimintaan liittyvä kalusto on tuotteistettua ja suomalaista sammutuskalustoa on viime aikoina kehitetty aktiivisesti. Esimerkiksi metsäkoneiden alustoille on kehitelty sammutuslaitteistoja ja veteen sekoitettavia sammutus- ja palonestoaineita on kehitelty. Samoin teknologisia ratkaisuja, kuten palon leviämisen ennustavia tietojärjestelmiä on suunniteltu ja kehitelty. Tällaiset tuotteet ovat sinällään jo valmiita vientituotteita.

Suomessa on tehty hyvää tutkimusta maasto- ja metsäpalojen torjuntajärjestelmän kehittämisestä viime aikoina. Tällaisen tutkimustyön sekä koulutuksen ja asiantuntijuuden vientiin ulkomaille voisi kehittää erityyppisiä vientituotteita, mutta tällaisia hankkeita ei sisäministeriön tietojen mukaan ole meneillään.

10) Näkemys sisäministeriön hallinnonalan hankintaosaamisesta isoissa harvoin tehtävissä hankinnoissa, kuten ilma- ja vartioalusten hankinnat.

Sisäministeriön hallinnonallalla isot harvoin toteutettavat hankinnat, kuten esimerkiksi ulkovartiolaivat tai ilma-alukset, ovat haastavia kokonaisuuksia, joiden toteuttamisessa hyödynnetään aina oman hankintaosaamisen lisäksi myös ulkopuolista asiantuntija-apua. Hankinnoista tekee moniulotteisia niiden moniviranomaistehtäviin haettavat ratkaisut, jotka edellyttävät useiden eri suorituskkyjen ja ominaisuuksien huomioimista isossa kokonaisuudessa sekä niiden syy-seuraussuhteiden hallintaa esimerkiksi laivan tai lentokoneen kokoon, suorituskkyyn ja tukeutumistarpeisiin liittyen. Tämä tarkoittaa usean vuoden ennakkosuunnittelua ja -valmistelua, joilla pyritään varmistamaan

hankinnan onnistuminen alusta alkaen aina hankittavan omaisuuden elinkaaren loppuun saakka.

Esimerkiksi Rajavartiolaitoksen ulkovartiolaivojen hankintaa on valmisteltu jo vuodesta 2019 alkaen. Valmistelussa ja hinta-arvioiden laatimisessa on hyödynnetty ulkopuolista riippumatonta asiantuntija-apua. Asiantuntijatyötä on ostettu useilta eri yrityksiltä Rajavartiolaitoksen ulkopuolelta (mm. Wärtsilä, Danfoss, VTT, Elomatic ja ABB) aluskonseptin teknisen erittelyn laatimiseen, konsultointia vaativaan tekniseen tarjouspyyntöjen ja sopimusten valmisteluun sekä oikeudelliseen avustukseen hankintasopimuksen laadinnassa. Rajavartiolaitos on käyttänyt myös sopimusneuvotteluissa apuna ulkopuolista riippumatonta asianajotoimistoa. Edelleen on sovittu, että telakan laskelman arvioi kolmas osapuoli.

Rajavartiolaitoksen Dornier-lentokoneiden korvaamishanketta on niin ikään valmisteltu vuodesta 2019 alkaen, jolloin valmistui esiselvitys. Sen tulosten perusteella on valmistauduttu hankintaan laajalla tietopyyntökierroksella, evaluoinneilla sekä hyödyntäen sidosryhmäyhteistyötä merkittävimpien turvallisuusalan yhteistyökumppanien kanssa. Elinkaarikustannusten määrittämiseen on hyödynnetty riippumattomien tutkimuslaitosten arvioita. Soveltuvien ilma-alusten ja tarvittavien järjestelmien arviointia varten toteutetaan systemaattisesti evaluointeja tutustuen kansainvälisten vertaisorganisaatioiden ratkaisuihin mm. Ruotsissa, Norjassa, Virossa, Ranskassa, Italiassa ja Kanadassa. Kun tarvittavat rahoituspäätökset Dornier-lentokoneiden korvaamishankkeesta on tehty, tarjousten arviointiin tullaan käyttämään oman henkilöstön lisäksi myös yhteistyökumppanien asiantuntemusta. Sopimusneuvotteluja varten varaudutaan tarvittaessa hyödyntämään ulkopuolista riippumatonta asianajotoimistoa ulkovartiolaivojen hankinnan tapaan. Toimituksen valvonnassa edellytetään valvontaviranomaisen tarkastamia ja hyväksymiä toimituksia sekä varaudutaan hyödyntämään riippumattomia auditointitahoja.

Pandemia on aiheuttanut merkittäviä ennalta-arvaamattomia markkinavaikutuksia, jotka ovat nostaneet materiaali-, komponentti- ja rakentamiskustannuksia huomattavasti.

11) Näkemys laajan turvallisuuden huomioimisesta sisäministeriön hallinnonalan budjetissa ja siitä miten sitä tulisi kehittää? Esimerkkinä laajoista kasvavista turvallisuusympäristöön kuuluvista turvallisuushaasteista voisi mainita ilmastonmuutoksen, tartuntataudit ja tietoturvahälytykset.

Sisäministeriö on lähes koko 2000-luvun ajan vastannut sisäiseen turvallisuuteen liittyvästä poikkihallinnollisesta yhteistyöstä kansallisella tasolla. Lisäksi ministeriö on aktiivisesti edistänyt paikallista ja alueellista turvallisuussuunnittelua (ennalta ehkäisevä turvallisuusyhteistyö) ja vastannut aluetason yhteisen varautumisen ohjauksesta.

Tähän liittyvä keskeinen havainto on, että siinä missä turvallisuusviranomaisten toimialakohtaiset resurssit ovat jääneet häiriöttömien normaaliolojen edellyttämälle minimitasolle, on eri toimijoiden vastuualueet ylittävien tai niiden väleihin jäävien

turvallisuusongelmien ratkaisemiseen liittyvä koordinaatio jäänyt vielä aliresursoiduksi sekä kansallisella, alueellisella että paikallisella tasolla. Uusista turvallisuusongelmista - olivatpa ne sitten arjen turvallisuuteen taikka laajempien kriisien ughiin liittyviä - käytännössä katsoen kaikki ovat sillä tavoin kompleksisia, että eri toimijoiden välinen koordinaatio on ensisijaisen tärkeää.

Nykyisillä voimavaroilla uudet ja vanhat kompleksiset turvallisuusongelmat kyllä tunnistetaan: esimerkiksi pandemia on yksi kansallisessa riskiarviossa luetelluista uhista ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten turvallisuuspääoma on yksi sisäisen turvallisuuden kansallisen yhteistoimintamallin painopisteistä.

Koordinaatiotehtävien niukan resursoinnin vuoksi kuitenkin lähes kaikki voimavarat menevät rakenteiden hallinointiin eikä toimialoista riippumatonta uhka- tai ilmiökohtaista osaamista synny. Tähän poikkeuksen muodostavat ihmiskaupan torjunnan sekä väkivaltaisen ekstremismin ennalta ehkäisyn koordinaatio, joiden osalta kokoaikainen koordinaatioresurssi on osoittautunut vaikuttavaksi.

Laajemman turvallisuuden huomioiminen edellyttäisi turvallisuussektorin viranomaisten riittävän resurssitason turvaamisen lisäksi koordinaatioresurssien vahvistamista sekä ministeriössä että alueellisella tasolla kuten hyvinvointialueilla.

12) Miksi sisäministeriö irtautui puolustusministeriön ja Senaatti-Kiinteistöjen toteuttamasta kiinteistöjärjestelystä, joka ainakin tässä vaiheessa vaikuttaa puolustusministeriön taholle onnistuneelta ratkaisulta mm. korjausvelan purkamisen osalta.

Vuodenvaihteessa 2017-2018 puolustusministeriö teki aloitteen, että heidän lisäksi sisäministeriö ja oikeusministeriö alkaisivat tehdä yhteistyötä toimitila-asioissa. Käytännössä tämä olisi tarkoittanut, että silloinen Puolustushallinnon Rakennuslaitos, nykyinen Senaatti kiinteistöt konsernin tytäryhtiö Puolustuskiinteistöt, olisi ottanut hoitaakseen ns. turvallisuushallinnonalojen toimitilat. Asiaan liittyen keväällä 2018 pidettiin neuvonpitoa kyseisten ministeriöiden kansliapäälliköiden johdolla ja tässä tapaamisessa sekä sisäministeriö että oikeusministeriö totesivat, etteivät ole valmiita lähtemään mukaan esitetyltä pohjalta. Jatkoprosessissa valtionvarainministeriön johdossa sitten perustettiin Puolustuskiinteistöt Senaatti konsernin tytäryhtiöksi.

13) Hallinnonalan kipupisteet talousarvioesityksessä.

Sisäministeriön hallinnonalan viranomaisten resurssitilanne on kohtalaisen hyvä vielä vuonna 2022. Vuoden 2022 talousarvioon ehdotettiin lisäystä noin 116 milj. euroa ja HE TAET 2022 oli -10 milj. Poliisin ja Rajavartiolaitoksen osalta huomattavia lisäyksiä (30 ja 65 milj.) on saatu vuoden 2021 LTAE IV:ssä ja ne ovat korjanneet tilannetta. Poliisin osalta kertaluonteinen lisäys siirtää sopeuttamistarvetta eteenpäin, mutta ei kuitenkaan poista sitä. Rajavartiolaitoksen kahden uuden ulkovartiolaivan hankintaan esitetyllä määrärahalisäyksellä päästään etenemään hankinnan toteuttamiseen. Uudet laivat turvaavat tärkeät suorituskyvyt myös tärkeissä moniviranomaistehtävissä.

Vuoden 2022 lisätalousarvioiden osalta tiedossa olevia kriittisiä rahoitustarpeita liittyy ainakin tuleviin EU-tasoiin ja kansallisiin säädöshankkeisiin sekä pelastustoimen koulutusjärjestelmän kehittämiseen ja koulutusmäärien kasvattamiseen.

Vuodesta 2023 alkaen sisäministeriön hallinnonalan kipupisteinä ovat pitkään jatkunut rahoitusvaje ja aiemmin saadut kertaluonteiset lisäykset pysyviin määrärahatarpeisiin.

14) Talousarvioesitystä täydentävän esityksen arviointi hallinnonalan osalta

TAE2022 täydentävässä hallinnonalalle ehdotettiin yhteensä noin 28 milj. euroa. Esityksessä on aikakriittisiksi arvioituja lisäyksiä, joilla saadaan edistettyä mm. turvallisuusviranomaisten yhteistä kenttäjohtamisjärjestelmää (KEJO) ja vastattua pelastajakoulutettavamäärää koskeviin lisäystarpeisiin. Tärkeänä asiana on myös radikalisaatiota ehkäisevä toiminta ja sen kehittäminen yhteistyössä julkisen sektorin ja järjestöjen kesken. Osa esitetyistä, sinänsä tarpeellisista lisäyksistä jää myöhemmissä prosesseissa päätettäväksi. Kuten aikaisemmin on todettu, ei kaikkia hallinnonalan rahoitusvajeita ole mahdollista korjata kerralla. Kokonaisuutena sisäministeriön hallinnonalan resursseja on saatu vahvistettua ja vuosi 2022 näyttää huomattavasti paremmalta kuin vielä muutama kuukausi sitten.